

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Cekovni račun: Ljubljana številka 10.650 in 10.349 za inserate.

Uprava: Kopitarjeva ulica številka 6.

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

„Neznanka Italija“

„Življenjski prostori boljševizma, so prostori — smrti...“

Oster odpor italijanskega tiska proti politiki sovjetske vlade in Kominterne
Italija poudarja, da je v Podonavju in na Balkanu rešila mir ona, ne pa sovjeti

Italiji pripada v sedanji vojni, čeprav se je ne udeležuje, in prav za to, ker se je ne udeležuje, velika odločujoča vloga. Toda niti uradna, niti poluradna Italija ciljev, ki jih zasleduje, neče obešati na veliki zvon. Italijanski državniški mirni. Italijanski tisk je nepristranski, zadržan. Vendar pa imajo povsod po Evropi vtis, da se za to zadržanostjo skrivajo budne oči, ki pazljivo zasledujejo dogodke na vseh evropskih in izvenevropskih področjih, ter hladni razum, ki sproti tehta in ceni njihovo vrednost po merilu koristi in potreb Italije. Morda so zaradi tega začeli govoriti o italijanski neznanki, ki da je na vojnem in političnem odru ni videti, a katere prisotnost se čuti vsak dan z večjo gotovostjo.

V vsem zelo zamotanem sestavu križajočih se zunanje-političnih tokov pa naravno najbolj zanima vprašanje, kakšno stališče je in bo Italija zavzela do obeh vojskujočih se taborov in do njihovih zunanje-političnih prizadevanj; da bi si krog prijateljev razširila in si tako pridobila posrednih in neposrednih pomočnikov v vojni, ki jo med seboj bijeta. Vemo, da je Italija ob izbruhu sedanje vojne, ki jo je Mussolini imenoval »absurdno, nespametno vojno«, objavila, da se je ne bo udeležila, da bo ostala mirna in da bo krepila mir na vsem področju, koder segajo njeni življenjski interesi. Toda skozi usta polslužbenega tiska je dala vedeti, da to ne pomeni, da bi se bila odrekla niti eni svojih teženj, ki pa niso takšne narave, »da bi bilo treba zaradi njih podreti evropsko omiko,« kot se je spet izrazil Mussolini nekaj časa po podpisu nemško-sovjetske pogodbe. Politika Italije je torej politika miru, politika mirnega čakanja, a v polni neodvisnosti in v polni pripravljenosti, da ne bi koristila Italije trpele niti glede, kar že ima kot svojo last, niti glede teženj, ki jih smatra za življenjsko važne.

Toda navzlic temu se nam vedno in vedno znova vsiljuje vprašanje, kakšno je stvarno stališče, ki ga italijanska politika zavzema do vojskujočih se strank, to se pravi do Nemčije na eni strani, do Anglije in Francije na drugi. Če bi to vprašanje hoteli še bolj jasno postaviti, bi rekli, ali se je Italija res nekoliko umaknila od Nemčije, s katero je v »osišču Rim—Berlin« sklenila zvezo na življenje in smrt, in ali se je v teku zadnjih tednov zares približala Angliji in Franciji, s katerima je bila še pred nekaj meseci v odkritem sporu? Ne pri enem taboru in ne pri drugem se ne moremo oslanjati na nobeno uradno izjavo in smo prepuščeni le ugibanjem na podlagi nekaterih dejstev, ki so se v zadnjem času nazirala in ki nam služijo kot kazipot skozi to zamegljeno vprašanje.

Ako govorimo o odnošajih med Italijo in Nemčijo po izbruhu vojne, se ne moremo ubraniti vtisu, da čustveno razmerje res ni več tisto, kot je bilo ob podpisu zavezniške pogodbe. Toda najbrž smo takrat čustveno plat pretiravali in pozabili na osnovno resnico, da je Italija v tem zavezništvu zasledovala izključno italijanske koristi, ne pa morebiti nesebično podpirala izključne interese drugih. Če s tega vidika ocenjujemo politiko Italije, se ne bomo čudili, da se je Mussolini do zadnjega trudil, da bi odvrnil poljsko-nemško vojno, se ne bomo čudili, ako Italija ni kazala nobenega navdušenja ob zlomu Poljske, s katero so jo vezale stare kulturne vezi, in se ne bomo čudili, če je celo odkrila svojo nevoljo nad dejstvom, da je nemško-sovjetska pogodba postavila Sovjetsko Rusijo na Karpate, torej na obronke Podonavja, ter jo celo usposobila, da se razmahne po Balkanu ter pri Carigradu pogleda skozi znamenite bosporske in dardanelske vrata v Sredozemsko morje, ki je življenjsko morje italijanskega imperija. Ne bi bilo torej prav, če bi trdili, da se je Italija odmaknila od svoje politike »osišča« z Nemčijo, marveč je res samo to, da je danes njena politika ostala nespremenjena ista, kot je bila ob podpisu zavezniške pogodbe z berlinsko vlado, le da so tej pogodbi razne evropske države takrat podtikavale napačna tolmačenja in ji dajale po sili razlage, ki niso bile stvarne. Italija je pogodbo z Nemčijo podpisala z odprtimi očmi, presojač jo s stališča izključno svojih koristi, kar ni moglo pomeniti, da bo šla »skozi drn in strne« za svojo zavezništvo, ampak samo do meje svojih koristi, o katerih pa hoče italijanska vlada sama odločiti.

Ako govorimo o odnošajih med Italijo in Anglijo ter Francijo, bomo o francosko-italijanskem polju mogli reči samo toliko, da so izginile vse medsebojne polemike v časopisju, a da izven tega javnost ne pozna nobenega dogodka, ki bi upravičeval domneve, da so se zgodile kakšne stvarne spremembe. Zamočati pa ne smemo, da je neizprosna borba, ki jo je Francija napovedala komunizmu, imela blagodejen odmev po vsej Italiji. Drugače je, se nam zdi, z Anglijo. Na tem polju ne moremo mimo treh važnih dogodkov, ki se neposredno tičejo obeh velesil. Prvo dejstvo je imenovanje veleposlanika Bastianinija v Londonu, ki ga je treba tolmačiti kot izraz najboljše volje do zblizanja. Drugo dejstvo so italijansko-angleška trgovinska pogajanja, ki so se začela, kar je spet nov dokaz spremenjenih čustev pri obeh vladah. Tretji dogodek je imenovanje angleškega generalnega konzula v Albaniji, kar je istovetno z angleškim priznanjem zasedbe Albanije po Italiji. V ozadju naštetih treh dogodkov pa prav tako opažamo, kako se zunanje-politične črte italijanske in angleške zunanje politike na nekaterih prostorih druga drugo približujejo, ne da bi se križale. To velja v prvi vrsti za Balkan in za vse vzhodno Sredozemlje. Prodor Sovjetske Rusije proti Podonavju in proti Carigradu ima v tem pogledu svoje zasluge. Niti Anglija, niti Italija ne moreta želeti, da bi se na Sredozemskem morju pojavila še četrta velesila, najmanj pa pod plaščem Kominterne, ki so jo s toliko človeško krvjo komaj pregnali iz Španije. Prav tako je mirovna politika Italije na Balkanu v polni skladnosti z naziranjem zahodnih velesil. Zblizovanja torej ni mogoče zanikati, toda tudi

Pariz, 10. nov. P. (Poročilo iz Italije): Zadnje tri manifestacije sovjetske politike, to so govor Molotova, poziv Kominterne in članek glavnega tajnika Kominterne, Dimitrova, v moskovski »Pravdi«, so po vsej Italiji vzbudile največji odpor. V tem je složno vse časopise, pa naj bo to vladno ali drugo.

Hud izpad Gayde proti Sovjetiji

Posebno prozorno razvija to misel Gayda v »Giornale d'Italia«, kjer v zelo ostrih besedah zavrača razglas Kominterne, ki pravi, da bi morali biti zelo otročji, če bi hoteli verjeti, da je Sovjetska Rusija za mir. Ona dela za vojno in je to pokazala na Kitajskem, v Španiji in v Mongoliji. Gayda zavrača očitek, naslovljen na Italijo, da se hoče vreti na premagance, da bi potem delila plen. Takih očitkov naj ne dela tista sovjetska vlada, ki je v septembru 1939 s hrbita napadla Poljsko, ki se ni mogla več braniti, ter si vzela svoj plen. Italija ima drugo politiko. Do zadnjega trenutka se je trudila, da bi omejila borbo in rešila Evropi njeno omiko. Italija ostane tudi nadalje zvesta tej nalogi in svesta si svoje odgovornosti.

V podobnem smislu pišejo tudi drugi italijanski listi, ki napadajo Sovjetsko Rusijo, ki sedaj meče očitek okrog sebe, da drugi veliki evropski narodi razvijajo svoje imperializme, medtem ko je Sovjetska Rusija sama potem, ko je Poljsko tako nečastno zasedla, tam uvedla popoln boljševizem. Listi poudarjajo posebej, da je Kominterna očitno prevzela vrhovno vodstvo sovjetske politike in da se sedaj trudi, da bi pospešila boljševiško revolucijo v vsej Evropi.

„Osservatore Romano“

Tudi »Osservatore Romano« zavzema stališče Vatikana k tem pojavom. Ves italijanski tisk brez razlike ugotavlja, da sta sovjetska vlada in Kominterne eno in isto in da torej med Nemčijo in med Sovjetsko Rusijo vendarle ne vlada tako popolno soglasje, kakor bi to radi dokazali gotovi interesirani krogi.

»Osservatore Romano« še pristavlja, da se nemški zunanji minister, Ribbentrop sedaj ne more čutiti prav srečnega, ko Kominterne na enkrat tudi zaveznika Sovjetske Rusije postavlja na obtožni klopi, in sicer na isti prostor kakor Francijo in Anglijo. Toda nad tem ne more biti nikdo presenečen, kdor je poznal prave namene moskovskih oblastnikov. Njegov namen je, da ves svet podvržejo diktaturi proletariata, in temu cilju služijo vzajemno delovanje moskovske diplomacije in Kominterne. Vsi oni, ki so si delali utvare, da se politika sovjetske vlade in politika Kominterne ne skladata več, so sedaj razočarani. Kajti dokazov za nasprotno je mnogo na razpolago. — Sovjetska Rusija je po zasedenem ozemlju zaprla cerkve, razstila zasebno lastnino in uničila vse svoboščine. To so prvi »blagoslovni« prihodi boljševikov na nekdanje poljsko ozemlje.

»Življenjski prostori boljševizma so prostori smrti,« tako piše vatiškansko glasilo, in bo težko najti bolj primernih besed, ki bi položaj tako pravilno naslikale.

Zadovoljnost v Parizu zaradi stališča Italije

Zato se v Franciji in v Angliji nikdo ne čudi, da je najnovejši pojav sovjetske vlade združen z delovanjem Kominterne povzročil tako oster preobrat v italijanskih političnih krogih in v italijanskem mnenju. Na tisoče italijanskih družin se

objokuje žrtve, ki so padle v Španiji v borbi proti boljševizmu. Sedaj pa prihaja ista Sovjetska Rusija oblečena v paradno obleko miru in se postavlja kot tista, ki je imela največje zasluge, da se vojna ni razširila. Toda sovjetska politika Evrope ne bo prevarala. Vsaj vse ne. Samo tisti del, ki se bo dal od nje prevarati. Italija, tako menijo v Parizu, ni med njimi. Ves italijanski tisk zadnjih dni je dokaz zato.

Vprašanja Nemčiji iz Nizozemske

Amsterdam, 11. nov. P. Nizozemski list »Algemeen Handelsblad« se čudi, da Hitler v svojem zadnjem govoru ni niti z besedico omenil Italije, medtem ko je mnogo govoril o Sovjetski Rusiji. Prav tako se isti list čudi, da članek, ki ga je v »Giornale d'Italia« napisal Virginio Gayda, dosedaj še ni bil ponatisnjen v nemškem tisku. Prav tako nemški tisk ni objavil proglaša Kominterne. To vse kaže na to, da bi nemška vlada

radi svoje ljudstvo prepričala, da obstaja razlika med politiko Sovjetske Rusije in Kominterne.

Trgovska pogodba med Italijo in Anglijo

London, 10. nov. t. Angleška vlada je izdala »Bele knjige« o trgovinskih pogajanjih s Italijo. V beli knjigi so objavljene vse uradne diplomatske listine, ki se nanašajo na ta pogajanja. Iz Bele knjige izvemo, da sta obe vladi pristali na ustanovitev stalnega mešanega odbora, katerega naloga bo, da zasleduje razvoj medsebojnih gospodarskih zvez skupno z razvojem svetovnega gospodarstva ter da od časa do časa in po potrebi predlaga spremembo v trgovinski pogodbi. Tako bo medsebojno sodelovanje zavarovano pred vsakimi presenečenji in se bo moglo razvijati v korist obeh držav. Naloga stalnega mešanega odbora bo tudi, da bo nadzoroval plačilni sporazum med obema državama.

Kdo so zločinci atentata v Monakovem

Kanceler Hitler je od številnih vladarjev sprejel čestitke, da se atentat nanj ni posrečil

Monakovo, 10. nov. AA. DNB: Oblastva so ukrenila vse potrebno, da se pospeši preiskava o snočnem atentatu in da se vse okoliščine tega atentata čimprej ugotovijo. Posebna komisija strokovnjakov ima nalogo voditi preiskavo. Komisiji se je že posrečilo ugotoviti to in ono, kar dopušča zelo pomembne sklepe. Iz vsega, kar doslej ugotovili, se jasno vidi, da ne gre za ne-pripravljen atentat, ampak za zelo skrbno pripravljen zločin s peklenimskim strojem, opremljenim z mehaničnimi napravami. Ne gre torej za priprost in v zadnjem trenutku zamišljen atentat. Tako izbira kraja kakor strokovna izvedba jasno kaže, da so zločinci najskrbneje uredili vse priprave. Ves zločin je bil očitno po načrtu zasnovan in so ga tako izvedli, da je Hitler najbolj tvegal nevarnost in da je bila verjetnost uspeha atentata skoraj popolna. Čeprav se še ne da ugotoviti, kdo je neposredni zločinec ali kdo so zločinci atentata, kažejo vendar doslej zbrani material in sledovi smer, v katero ima iti nadaljni potek preiskave.

Berlin, 10. nov. lj. Načelnik nemške policije Himmler je izdal uradno poročilo o atentatu v Monakovem, v katerem pravi, da niti tega zločina vodijo v inozemstvo in da je tam treba iskati krivcev. Obenem je bila imenovana posebna komisija, ki naj raziše ta skrivnostni dogodek.

Nemški tisk zavrača trditve angleškega in francoskega časopisja

Berlin, 10. nov. t. Nemški listi, ki še vedno zatrjujejo, da kažejo vsa znamenja preiskave, da se nahajajo zločinci v tujini in da je bil monakovski atentat pripravljen od agentov angleške tajne policije, z največjo odločnostjo zavračajo trditve angleškega in francoskega časopisja, ki trdi, da to ni res, marveč, da je bil atentat v Monakovem pripravljen doma, in sicer od nemške policije same, da bi dobila povod, da se znebi resničnih nasprotnikov režima, kar naj bi bil dokaz za to, da v Nemčiji nekaj ni v redu. Nemški listi protestirajo proti takšnemu zavijanju resnice in podtikavanju, katerega namen da je prozoren, ter se zgražajo nad poročanjem »demokatičnega tiska«, ki namigava, da ima atentat v Monakovem ista ozadja, kot pa požar nemškega državnega parlamenta. Tisk pravi, da bo preiskava točno dognala krivce in postavila zlohotna poročanja Londona in Pariza na laž.

»Berliner Börsen Zeitung« piše: Prijatelji Nemčije dele z nemškim narodom veselje za-

zavarovati svoje pravice. Finska vlada ni izdala nobene objave, ki bi potrdila te vznemirjajoče vesti. Pričakujejo pa uradnih pojasnil še v teku večera.

Kodanj, 10. nov. AA. Reuter: Dopsnik »National Tidende« iz Helsinkija poroča, da je proti pričakovanju nastopil kritičen preobrat v finško-sovjetskih pogajanjih. Zdi se, da se pogajanja preloženja na negotov čas. Dopsnik lista »Socialdemokraten« iz Helsinkija trdi, da so Sovjeti odstopili od zahteve, naj jim Finci izroče Hange ter da gre zdaj samo za izročitev nekaterih manjših otrokov. Finski finančni minister in drugi člani zastopstva izjavljajo, da se bodo sestali s sovjetskimi zastopniki danes ali jutri. Tanner ni hotel dati nobene izjave o poteku pogajanj.

Nova kriza zaradi Finske?

Poročila o grožnjah Sovjetije z »drugimi sredstvi«

Helsinki, 10. nov. t. Danes so se po prestolnici raznesle novice, da je prišlo do ponovne napetosti med Finsko in Sovjetsko Rusijo in da so pogajanja prišla na mrtvo točko. Sovjetska Rusija da je baje zagrozila, da ako Finska ne sprejme zadnjih predlogov sovjetske vlade, nadaljevanje pogajanj nima smisla in bo morala Sovjetska Rusija na drugi način

tukaj bi grešil oni, ki bi hotel trditi, da je Italija iskala zblizanja. Italija je ostala na svoji črti, približuje se ji Anglija. Le to je novo, da Italija približevanja ne odbija.

Takšna je po našem mnenju vloga »italijanske neznanke« v sedanji dobi.

Odpoklic vojakov z bolgarsko-turške meje

Sofija, 10. nov. AA. Havas: Kaže, da je napetost med Bolgarijo in Turčijo popustila. Posledica te popustitve napetosti je odpoklic obmejnih čet na obeh straneh.

Carigrad, 10. nov. AA. Stefan: Nemški trgovinski svetnik je nazaj grede iz Nemčije izjavil, da se bodo v kratkem začela pogajanja

za sklenitev nove turško-nemške trgovinske pogodbe.

Rim, 10. nov. lj. Prispela so poročila, da je turška vlada sklenila odpoklicati rezerviste z bolgarske meje, ki jih je ob poostitvi evropske napetosti mobilizirala. Ta korak turške vlade je, kakor poročila razlagajo, bil na Balkanu povod velikega pomirjenja.

Milijonski goljuf aretiran v Romuniji

Največji bogataš Romunije in do zadnjega vplivna politična osebnost
Jud Auschnitt zaprt zaradi
stomilijonskih goljufij

Bukarešta, 10. novembra. t. Veliko vsestransko zanimanje je vzbudila aretacija največjega romunskega bogataša Juda Auschnitta, ki je bil vrhovni upravitelj največjih romunskih državnih podjetij »Rešica« in največjih tovaren za vagoni »Malaxa« pri Bukarešti. Auschnitt si je nagrabil to premoženje v času diktature, največ pod vladno Tatarsca, ko je bil zaupna oseba osebe, ki je stala blizu najvišjim krogom. Službeno poročilo, ki objavlja aretacijo tega bogataša, pravi, da so ga morali zapreti zaradi »goljufije, ponarejanja uradnih listin in protizakonitega tihotapljenja denarja čez meje«. Preiskava, ki se je takoj začela, je ugotovila, da je Auschnitt ukradel za 18 milijonov lejev državnih rent, glasečih se na zlate franke, ki so se nahajale v zakladnici družbe »Rešica«. Vrednostne papirje je oddal neki firmi v Monakovem, ki pa je bila stvarno njegova last. Nadalje

je ogoljufal državo s tem, da je 25.000 ton starega železa brez carine spravil v Romunijo. Carinskim oblastem je s ponarejenimi listinami dokazal, da je železje kupila država. Železo je potem spravil v svoje lastno podjetje »Titan«. Končno je ugotovljeno, da je spravil 60 milijonov lejev v angleški valuti čez mejo in shranil v neki angleški banki na svoj tekoči račun. Pri aretiranju velikemu goljufu so našli tudi še potni list, ki bi mu bil omogočil, da bi bil v kratkem pobegnil čez mejo v tujino. Auschnittova zadeva bo povzročila v Romuniji še veliko prahu, kajti njegov vpliv je segal izredno visoko. Zato še ni gotovo, če bo proces javen. Gotovo pa je, da bo tega Juda, ki je igral tudi grdo politično vlogo, zadela pravična kazen, ki pa ne bo mogla popraviti krivice, ki jo je storil romunskemu narodu.

Na Nizozemskem zelo resno

Tuji konzulati že kličejo svoje državljane domov

Amsterdam, 10. nov. t. Francoski konzul v Amsterdamu je dobil od svoje vlade v Parizu nalog, naj nemudoma zapusti Nizozemsko, ako nima posebnih razlogov, da še ostane tamkaj. Nasvetovali so mu tudi, naj pozove francoske državljane svojega okoliša, da se vrnejo v Francijo.

Tudi poslanik Združenih držav Severne Amerike je dobil nalog, naj pozove ameriške državljane, da se vrnejo v Ameriko, ali da vsaj nemudoma odpošljejo žene in otroke, ker zdaj je še čas za odhod.

Skrajnostne priprave

Nizozemska, 10. nov. t. Nizozemska vlada je naročila nekaterim svetnikom na obali, da morajo ugasniti luč. Isto velja za vse ladje, ki nosijo svetilne priprave, razen ene, ki naj ostane pri vhodih v pristanišča.

Poplava glavne obrambne črte se je danes začela. Delo najbrž ne bo takoj končano in bo trajalo še jutri ves dan. Oblasti ta ukrep smatrajo še vedno kot previdnostni ukrep. Oblasti nadalje dajejo službene izjave, v katerih poudarjajo, da ni neposrednega povoda za strah in zavračajo alarmantne novice, ki jih o položaju na Nizozemskem širijo londonski in pariški časopisi ter radiopostaje.

„Angriff“ o atentatu

Berlin, 10. nov. AA. DNB: List »Angriff« objavlja celo vrsto vesti, ki so bile v tujini objavljene v zvezi z monakovskim atentatom. List objavlja te vesti v sledečem redu:

1. Na angleški radijski postaji Deventry je bilo sporočeno 8. novembra dvakrat o nekem tajinstvenem orožju, s katerim Anglija razpolaga v borbi proti Nemčiji. Speaker je tedaj rekel: »Mi ne verujemo, da bi nam Nemci v tej vojni prinesli presenečenje, toda mi smo pripravili zanje veliko presenečenje.«

2. »Daily Express« je objavil že v noči med 8. in 9. novembrom izbrčeno poročilo o eksploziji v Monakovem, rekoč, da je bilo več mrtvih in ranjenih.

3. Holanci so postali pozorni na dejstvo, da angleški listi že teden dni objavljajo članke in vesti, v katerih razpravljajo o mržnji proti vodji rajha. Večina angleških listov je objavila dve sliki iz ameriškega časopisa »Kenc«. Ena od teh dveh slik prikazuje atentat na Hitlerja, druga pa vodja rajha v mlinski krsti.

4. Včeraj je na uradnem francoskem radiu nek Speaker govoril o atentatu. Izjavil je: »Vse kaže, da je bomba v Monakovem eksplodirala 20 minut kasneje. To je netočno. Bomba je eksplodirala le 7 minut kasneje. Hitler bi moral izginiti leta 1933.«

5. Agencija Reuter je objavila sledeče: »Prva bomba proti nemškemu diktatorju je eksplodirala v Monakovem, mnoge druge pa bodo še sledile.«

Brzjavka kneza-namestnika

Belgrad, 10. nov. AA. Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle je poslal ob priliki monakovskega atentata vodji Nemčije Hitlerju brzjavko, v kateri mu čestita k srečni rešitvi.

2000 rudarjev utonilo v kitajškem rudniku

London, 10. nov. t. Reuterjev urad poroča iz Sanghaja, da je v nekem kitajškem rudniku pri Kučinašiju voda vdrla v premogovne rudnike in nekaj rogov popolnoma zalila. Vsako reševanje je bilo izključeno, ker ni bilo pri rokah zadosti sesalk. Tudi je bil dotok vode tako nasilen, da bi najbolje črpalke ne zadoštovale, da bi se voda pravočasno odstranila. Pregled delovne liste je povedal, da se je v trenutku nesreče nahajalo v rudniku nad dva tisoč rudarjev, ki so vsi utonili. Ostalo delavstvo se zdaj trudi, da bi preprečilo, da ne bi voda udrila tudi v sosedne rove, iz katerih pa so že večidel spravili rudarje.

Francosko vojno poročilo

Pariz, 10. nov. t. Dva krajevna napada sovražnika sta imela v začetku majhen uspeh, a sta utonila v pehotnem in topovskem ognju iz naših črt. Letalstvo je na obeh straneh močno

Vlada tudi odločno zanika, da bi bila nemška vlada, pri kateri sta belgijska in nizozemska vlada izrazili svojo zaskrbljenost, jima navetovala, naj se rajši zanimata za angleško-francoske vojaške priprave na belgijsko-francoski meji in za izjave Anglije, da bo takoj poslala svoje letalstvo na pomoč Nizozemski, ako bi bila v nevarnosti.

Pri Gelderlandu na Nizozemskem je v tajinstvenih okoliščinah eksplodirala bomba. Ena civilna oseba je bila ubita, več pa ranjenih. Podobno nesrečo javljajo iz Groningena, kjer je tudi ena smrtna žrtev od eksplozije bombe neznanega porekla. Ljudstva se je polastil strah, da nekdo te eksplozije nalašč vzpizirja, da bi sprožil resen spor med Nizozemsko in Nemčijo.

Poznejša poročila pravijo, da so eksplodirale suhozemske mine, ki jih je nizozemsko vojaštvo polagalo. Število mrtvih je mnogo večje. V Groningenu sta mrtvi dve osebi, en vojak in en civilist, medtem ko je druga nesreča zahtevala 6 smrtnih, pri tem vsi vojaki.

Nemški korak?

Nemška meja, 10. nov. AA. Havas: Širijo se vesti, da je Nemčija v Bruslju in Haagu zavzela zastraševalen korak, katerega vsebina pa še ni znana.

delovalo. V zadnjih 14 dneh so Francozi zajeli 30.000 ton blaga, namenjenega Nemčiji. Od četke vojne do danes je francoska vojna mornarica zajela skupno 200.000 ton blaga, namenjenega Nemčiji. (Spominjamo na angleško izjavo, ki je včeraj ugotovila, da je Anglija zaplenila takšnega blaga za več kot pol milijona ton.)

Eksplodizije na Škotskem

London, 10. nov. t. Munijsko ministrstvo javlja, da se je danes zgodila nesreča v tovarni na Škotskem. Prišlo je do eksplozije, ki je ubila dva delavca, več pa hudo ranila.

Iz Julijske krajine

Delovanje »Zveze številnih družin«. Po naročilu vladnega načelnika se je ustanovila »Zveza številnih družin« v Italiji, ki ima odbore po vseh pokrajinah države. Njen smoter je, da stopa in brani koristi družin, ki imajo vsaj sedem živih otrok. V vsakem deželnem glavnem mestu posluje odbor te »Zveze«, po posameznih občinah pa delujejo zastopniki in skupine. Da ta mikavni, velikopotezni načrt za brambo in okrepitev velikih družin osvetlimo, naj opišemo delo te »Zveze« na Goriškem. — V Gorici posluje pokrajinski odbor, ki mu načeljuje državni pravnik komendant Tripini, oče osmih otrok. Ta je izvedel popis družin, ki imajo vsaj sedem živih otrok. Goriška dežela šteje 200.152 prebivalcev. V vsej deželi je 2620 številnih družin z 21.104 otroki. V goriškem mestu je 384 takih družin z 3049 otroki. V deželi, ki šteje 42 občin, je 32 občinskih skupin. Na prvem mestu je občina Col, kjer pride na 2061 prebivalcev 67 družin s številnim naraščanjem. V Cerknem jih je 190, v Dornbergu 67, v Kobaridu 114, v Idriji 139, v Komnu 78, pri Sv. Luciji 79. V splošnem prednjačijo kmečki kraji v slovenskem goratem predelu dežele. Številne družine so oproščene davkov in šolnin, očetje z družinskimi člani vred imajo prednost pri zaposlitvi ter so v prvi vrsti upoštevani pri nagradah za rojstva in pri raznih drugih denarnih podporah. Nadalje je »Zveza« dosegla, da imajo pri njej vključene družine: 50% popust pri avtobusnih vožnjah čez vso deželo pri podjetjih Ribl, Ganesini, Rosina in Devetak; brezplačno pitno vodo v vseh občinah z lastnimi vodovodi in v občinah, kjer daje vodo vodovod; 50% popust pri kraškem vodovodu; 35% popust pri goriškem vodovodu; 35% pri gorški elektriki in plinu; 2 do 2,4% popusta pri nakupu v zadrugah, ki so vključene pri fašistovski nacionalni zvezi (Ente nazionale fascista della cooperazione); 10% popust pri nakupu blaga pri trvdki Beltrame, če se plača v gotovini; 20% popust pri splošnih zdravnikih, 25% pri specialistih, 20% v lekarnah in 20% pri sindikatu babic. Vse te in še kakšno manjšo ugodnost je izposlovala »Zveza« svojim članom. Priznati moramo, da je njeno delo smotno in da v marsičem zelo blagodejno olajšuje težke skrbi staršev, ki jih je Bog blagoslovil s številno deco.

Prizor s prevoza zemskih ostankov velikega slovaškega voditelja Illinke v mavzolej v Rožen-pohu

ŠPORT

Kaj bo z olimpijskimi igrami leta 1940?

Grof Baillet Latour, predsednik mednarodnega olimpijskega odbora, je — kakor poročajo iz Bruslja — glede prihodnjih olimpijskih iger zavzel svoje stališče in izjavil, da so vesti, da olimpijskih iger ne bo v Helsinkih, preuranjene. Po poročilih, ki jih ima on s Finske, se organizacijski odbor še naprej trudi, da izvede igre. Vse naprave, razen plavnega stadiona, ki bo šele pomladi gotov, so že danes tako daleč napredovale, da se takoj lahko uporabljajo.

Predsednik mednarodnega olimpijskega odbora je tudi izjavil, da se je pred nedavnim glede tega s posebno okrožnico obrnil na člane mednarodnega olimpijskega odbora, katerim je stavil naslednji dve vprašanji:

1. Če naj se igre prihodnje leto kljub temu vršijo, četudi ne bo še vojna končana.

2. Če bodo zainteresirane države v primeru, če bi Finska vztrajala pri izvedbi iger, kljub temu poslale svoje tekmovalce v Helsinkih?

Doslej še niso dospeli odgovori, kakor poroča predsednik mednarodnega olimpijskega odbora. Nasprotno se je pa pojavil nov kandidat za izvedbo iger. Olimpijski odbor Združenih držav Severne Amerike je namreč zaprosil, da se prenesejo olimpijske igre v Ameriko, za primer, če bi jih Finska ne mogla ali ne hotela izvesti. Te igre naj bi bile v tem primeru v Detroitu ter bi se jih udeležili Amerikanci, Japonci, Skandinavci in drugi, nevturalci.

Björn Borg je v sijajni formi

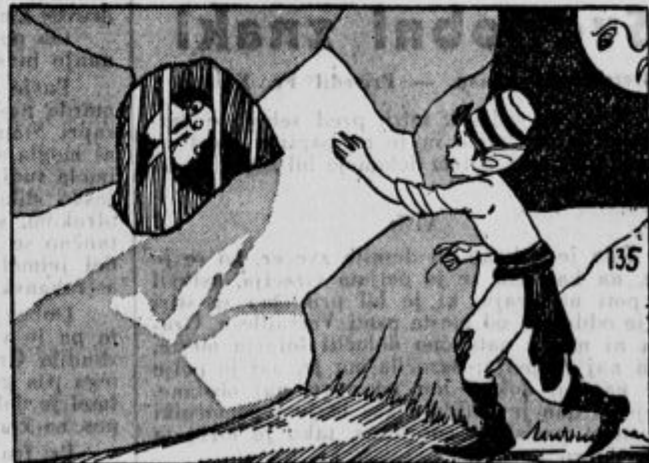
Švedski plavalni prvak Björn Borg ter evropski prvak v kralju, se je sedaj vrgel na hrbtno plavanje, v katerem se hoče specializirati in je že takoj ob početku dosegel velike uspehe. V Stockholmu je namreč na 400 m postavil nov evropski rekord s časom 5:15,9. Stari rekord je bil postavljen v času 5:21,8 ter ga je do sedaj branil Nemec Schlauch. Borg ima sedaj te-le evropske rekorde: 200 m kralj v času 2:11,9, 200 m hrbtno v času 2:26,9, 400 m hrbtno v času 5:15,9.

O priliki mednarodnega srečanja v Kopenhagnu je dosegel ta odlični plavalec še nekatere druge dobre rezultate. S časom 6:01,3 se je pri plavanju v kralju na progi 500 m zelo približal evropskemu rekord, ki ga je branil Tavis sedem let. Samo eno desetinko sekunde mu je manjkalo do tega rezultata. Borg je dalje zmagal v hrbtnem plavanju na 100 m v času 1:09,7. Dvakrat je zmagala tudi danska plavalka Ragnhild Hveger in sicer v kralju na 100 m s časom 1:07,7 in v kralju na 400 m v času 5:25,7. Nov švedski rekord je postavil v prsnem plavanju na 400 m Goete Erikson, ki je porabil za omenjeno progo 5:58,4 min.

Otroški koticek

SLON SAMBO

(135) Kralj ptičev je bil hud, ker ni on dobil čepice, a zoper sodbo se ni smel pritožiti. Tukana pa je Bambo odgnal v ječo. Filip je prosil milosti za Tukana, pa ni nič zalego. Zvečer se je spazil k Tukanu in mu obljubil, da mu bo pomagal. »Bodi previden, fant moj,« je rekla luna, ki je vse videla.

(136) Medtem je bil Jan že okreval. Sicer je še komaj obul nogavico in čevlji, vendar se je odpravil na pot, da bi Filipa poiskal. Ves je bil vznemirjen, saj Tukana ni bilo nazaj. Zdaj pa zdaj je zaklical Filipa po imenu a razen odmeva z gorskih sten, ni bilo nobenega glasu.

